

2020-12-03
Fi2020/04834**Finansdepartementet**Upphandlingsmyndigheten
Box 1194
171 23 Solna

Uppdrag att stimulera etableringen av ändamålsenliga inköpsorganisationer

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Upphandlingsmyndigheten att dels ta fram ett verktyg för att följa upp utvecklingen av ändamålsenliga inköpsorganisationer, dels arrangera och genomföra riktade insatser för ledningen hos upphandlande myndigheter och enheter. Upphandlingsmyndigheten ska följa upp och utvärdera verktyget och effekterna av de genomförda insatserna, samt lämna förslag till en flerårig plan för hur ett fortsatt arbete kan stödja etableringen av ändamålsenliga inköpsorganisationer. Förslagen ska omfatta en uppskattning av kostnaderna för föreslagna åtgärder.

De riktade insatserna ska genomföras under 2021. Uppdraget ska redovisas till regeringen (Finansdepartementet) senast den 28 februari 2022.

Bakgrund

Offentlig upphandling är mer än enbart en process för offentliga inköp, det är även ett strategiskt verktyg för att driva verksamhetsutveckling för ett hållbart samhälle.

Regeringen antog 2016 den nationella upphandlingsstrategin (Fi2016/00833[delvis]). I strategin fastställs att det behövs en ändamålsenlig inköpsorganisation för att möjligheterna med strategiska inköp ska kunna tas tillvara fullt ut.

En förutsättning för detta är att det finns processer och resurser för de olika faserna i inköpsprocessen, från den förberedande fasen till implementeringen och avtalsuppföljningen. Genom en inköpsanalys kartläggs inköpen,

vilket möjliggör faktabaserade beslut om strategier för inköpsarbetet. Genom att arbeta i tvärfunktionella grupper med utgångspunkt i inköpsområden kan upphandlingarna bli mer träffsäkra. Det kan bl.a. leda till kostnadsbesparingar. Vidare skapar god kännedom om och relationer med leverantörsmarknaden bättre förutsättningar för innovationsupphandling och minskar sannolikt såväl andelen överprövningar som andelen avbrutna upphandlingar.

Det finns upphandlande myndigheter och enheter som använder inköp på ett strategiskt sätt för att uppfylla mål om att främja det lokala näringslivet, minska klimat- och miljöpåverkan, ställa om till en cirkulär ekonomi, stärka ett socialt hållbart samhälle, öka digitaliseringstakten, säkerställa leveranssäkerheten och samtidigt spara pengar utan att göra avkall på kvaliteten. De uppföljningar som Upphandlingsmyndigheten har gjort av genomförandet av den nationella upphandlingsstrategin indikerar att utvecklingen går i rätt riktning, men att ytterligare åtgärder krävs för att öka utvecklingstakten.

Närmare om uppdraget

Upphandlande myndigheter och enheter behöver i ökad utsträckning fokusera på att över tid bygga upp och säkerställa en organisation som möjliggör upphandlingar där verksamhetsutveckling och samhällsnytta står i centrum. Det finns därför behov av att närmare följa utvecklingen och att vidta åtgärder som stimulerar etableringen av ändamålsenliga inköpsorganisationer, dvs. en styrning och organisation av inköpsarbetet som utgår från ett helhetsperspektiv.

Verktyget för att följa upp utvecklingen av ändamålsenliga inköpsorganisationer ska utgöra ett stöd för att utvärdera genomförandet av den del av den nationella upphandlingsstrategin som avser dessa organisationer. Verktyget ska även kunna utgöra en grund för återkommande mätningar.

Enligt Upphandlingsmyndigheten är ledningen hos upphandlande myndigheter och enheter en viktig målgrupp för information om hur förändringstakten i arbetet mot ett fossilfritt och mer hållbart samhälle kan ökas. I detta arbete är inköp ett strategiskt verktyg. En fortsatt förflyttning mot ett mer strategiskt inköpsarbete förutsätter engagemang och stöd från ledningen. De riktade insatserna är ett sätt att nå ledningen hos utvalda upphandlande myndigheter och enheter och lyfta de möjligheter som det

innebär att använda upphandling på ett strategiskt sätt. Syftet med de riktade insatserna är att sprida kunskap, ge insikter om vilka möjligheter ett strategiskt arbetssätt och en ändamålsenlig organisation för inköp erbjuder samt tydliggöra fördelarna med att ett sådant arbetssätt och en sådan organisation etableras snarast. Upphandlande myndigheter och enheter som är verksamma inom välfärdssektorn ska prioriteras vid genomförandet av de riktade insatserna.

En av de riktade insatserna ska utgöras av ett evenemang för ledningen hos de upphandlande myndigheter och enheter som Upphandlingsmyndigheten bedömer vara prioriterade. Syftet med detta är att skapa medvetenhet om en inköpsorganisations betydelse och att deltagarna efteråt ska veta vilka första konkreta steg som krävs för att påbörja arbetet med att etablera en ändamålsenlig organisation, samt att kunna uppskatta den ungefärliga storleken på investeringen. Deltagarna ska ges insikt om de möjligheter till besparingar och uppnående av andra mål som en ändamålsenlig inköpsorganisation ger.

På regeringens vägnar

Lena Micko

Ulrika Sjöholm

Kopia till

Sveriges Kommuner och Regioner